

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
obce Bajerov**

na roky 2023-2030

Obsah

Obsah	3
Úvod	4
1. Analytická časť	7
1.1 Základné údaje o obci.....	7
1.2 Geologické a prírodné pomery	10
1.3 Hydrologické pomery	11
1.4 Klimatické podmienky a súčasná krajinná štruktúra.....	11
1.5 História obce	12
1.6 Symboly obce	13
1.7 Analýza vnútorného prostredia.....	15
1.8 Analýza vonkajšieho prostredia.....	21
1.9 Zhodnotenie súčasného stavu územia	23
2. Strategická časť	26
3. Programová časť	28
4. Realizačná a finančná časť	31
5. Záver	35
Prílohy PHSR	36
Príloha č. 1 - Zoznam skratiek použitých v PHSR	37
Príloha č. 2 - Zoznam tabuliek a obrázkov	38

Úvod

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bajerov (ďalej len „PHSR“) je základným programovým a výkonným dokumentom spracovaným na lokálnej a čiastočne i regionálnej úrovni. Zohráva kľúčovú úlohu pri plánovaní rozvoja obce a pri využívaní štrukturálnych fondov EÚ pre svoj sociálno – hospodársky rozvoj. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Je strednodobým programovým dokumentom realizačnej fázy na podporu regionálneho rozvoja na úrovni obce s dôrazom na ekonomickú a sociálnu oblast’.

Obsah a základné prístupy k tvorbe programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja upravuje zákon č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

PHSR obce Bajerov podporuje regionálny rozvoj na miestnej úrovni s dôrazom na sociálnu a ekonomickú sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie a stimuláciu sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce, ktorý na základe monitorovania bude priebežne aktualizovaný a dopĺňaný.

Na vypracovaní tohto dokumentu participovali zainteresované subjekty obce, pričom dôležitú úlohu zohral aj záujem občanov. Tí boli zapojení hlavne do prezentovania svojich návrhov a konkrétnych myšlienok pre ďalší rozvoj a smerovanie obce.

Obsah (osnova) dokumentu PHSR:

- Úvod
- Analytická časť
- Strategická časť
- Programová časť
- Realizačná a finančná časť
- Záver
- Prílohy

Cieľ dokumentu PHSR obce Bajerov

Cieľom dokumentu PHSR je vytvoriť trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu obce, ktorá je zameraná na realizáciu sociálneho a hospodárskeho rozvoja obce s prihliadnutím na dodržanie globálnych cieľov regionálneho vývoja.

Vypracovaním tohto dokumentu splní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky EÚ - princíp programovania, ktorý hovorí, že podpora zo zdrojov EÚ sa viaže na vypracovanie programových dokumentov. Programovým dokumentom na úrovni obce je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Možnosť získať verejné zdroje z rozpočtu EÚ a národného rozpočtu SR je často previazaná na schopnosť obce spolufinancovať rozvojové projekty z vlastných zdrojov, prípadne zo zdrojov súkromných investorov. Prehľadné usporiadanie rozvojových zámerov do podoby dokumentu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce umožní obci zorientovať sa v hlavných oblastiach rozvoja obce, pričom jej budú ponúknuté konkrétné aktivity na ich realizáciu a ďalšie postupy na ich naplnenie.

Tabuľka 1 Dôležitosť vypracovania PRO

Vypracovanie PHSR obce Bajerov je dôležité pre:	<ul style="list-style-type: none">• Zvyšovanie konkurencieschopnosti a efektivity pri čerpaní z fondov EÚ• Dosiahnutie využitia strategického plánovania v území obce.• Lepšiu implementáciu rozvojových aktivít.
--	---

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 2 Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	<ul style="list-style-type: none">– Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bajerov na roky 2023-2030
Forma a riadenie procesu spracovania	<ul style="list-style-type: none">– pracovníkmi samosprávy,– s pomocou externých odborníkov - metodická podpora, konzultácie,– za riadenie procesu spracovania bude zodpovedať starosta obce

Tabuľka 3 Harmonogram spracovania PHSR

Termín	Harmonogram spracovania PHSR											
	I /23	II /23	III /23	IV /23	V /23	VI /23	VII /23	VIII /23	IX /23	X /23	XI /23	XII /23
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná a finančná časť												
Záver												

1. Analytická časť

1.1 Základné údaje o obci

Obec Bajerov leží v južnej časti Šarišskej vrchoviny v doline Kvačianskeho potoka. Nadmorská výška v strede obce je 345 m n. m. a v chotári 330 – 554 m n. m.

Prevažne odlesnený chotár je na rozčlenenej nižšej vrchovine, ktorá tvorí centrálnokarpatský flyš. Má hnedé lesné miestami oglejené i kyslé a nivné pôdy. Nesúvislé lesné plochy sú roztrúsené po chotári. V obci je minerálny prameň.

Obec Bajerov je moderná obec, ktorá má 425 obyvateľov. V obci sa nachádza základná škola s 9 ročným štúdiom, kde sa majú žiaci možnosť všeestranne rozvíjať. Pri základnej škole je i materská škola, detský dvor a multifunkčné ihriská. V obci pracujú spoločenské organizácie Dobrovoľný hasičský zbor a Zväz telesne postihnutých. Zmysluplnú činnosť vyvíja mládežnícky kresťanský klub ERKO ktorý každoročne organizuje hry pre deti a taktiež sa zapája do projektu Dobrá Novina. Domácnosti sú od r. 1975 napojené na miestny vodovod, v r. 2006 bola obec splynofikovaná. Rekonštrukčné práce sa realizovali na miestnom potoku, kultúrnom dome, kostole, základnej škole s materskou školou. Od roku 2007 v obci fungujú tenisové kurty ktoré sa v prípade mrazov menia na verejné klzisko. Začiatkom roka 2016 bolo v obci slávnostne otvorené multifunkčné ihrisko, ktoré sa nachádza pri základnej škole a slúži žiakom školy a obyvateľom obce na športové aktivity - loptové hry. Folklór v našej obci zastupuje mužská spevácka skupina PUKAVICA a tančený súbor mladých nadšencov.

V obci je rímskokatolícky kostol svätého Michala archanjela, klasicistický z roku 1826.

Obrázok 1 Rímskokatolícky kostol v obci Bajerov

Zdroj: <https://sk.wikipedia.org/wiki/Bajerov>

Tabuľka 4 Základné charakteristiky obce Bajerov

Kód obce:	524174
Názov okresu:	Prešov
Názov kraja:	Prešovský
Štatút:	obec
Mikroregión:	Čierna Hora
PSČ:	082 41
Telefónne smerové číslo:	051
Prvá písomná zmienka o obci:	1322
Celková výmera územia obce (ha):	662
Hustota obyvateľstva na km ² :	63,95

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tabuľka 5 Základné polohopisné údaje obce Bajerov

Zemepisná šírka:	približne $48^{\circ} 57' 11''$ severnej šírky
Zemepisná dĺžka:	približne $21^{\circ} 06' 52''$ východnej dĺžky
Nadmorská výška:	je okolo 349 m. n m.
Susedné obce v blízkosti:	Sedlice, Brežany, Janov, Kvačany, Rokycany, Ondrašovce, Žipov

Zdroj: <https://sk.wikipedia.org/wiki/Bajerov>

Obrázok 2 Poloha obce Bajerov na mape Slovenska

Zdroj: <https://sk.wikipedia.org/wiki/Bajerov>

Obrázok 3 Letecký pohľad na obec Bajerov

Zdroj: www.bajerov.sk

Obrázok 4 Budova obecného úradu v obci Bajerov

Zdroj: www.bajerov.sk

Krajský pamiatkový úrad Prešov na základe dosiaľ evidovaných archeologických lokalít poskytuje územia s predpokladanými archeologickými nálezmi:

- Historické jadro obce – územie s predpokladanými archeologickými nálezmi (písomná zmienka k roku 1322)

V obci Bajerov je v Ústrednom zozname pamiatkového fondu v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok (ÚZPF) evidovaná jedna národná kultúrna pamiatka:

- Rímskokatolícky kostol sv. Michala – č. ÚZPF 11180/0 – klasicistický, postavený roku 1826 na mieste predošlého kostola, obnovený roku 1930. Jednoloďová stavba s polkruhovým záverom presbytéria, parcellné č. 33.

1.2 Geologické a prírodné pomery

Prevažnú časť Šariškej vrchoviny budujú flyšové súvrstvia centrálnokarpatského paleogénu zložené z pieskovcov, zlepencov, ílovcov, slieňov a brekcií. Na južnom okraji v susedstve Čiernej hory vystupujú druhohorné horniny. Jednotlivé stavebné jednotky budované rozlične odolnými horninami a zlomové poruchy sa prejavujú v morfológii povrchu Šarišskej vrchoviny, v ktorých možno rozlíšiť vrchovinný, až pahorkatinový reliéf. Široké a pomerne nízke chrbty (450 – 700 m), budované odolnejšími pieskovcami a zlepencami, sa striedajú so širokými dolinami a eróznymi brázdami, ktoré sa vyvinuli na ílovitých bridliciach a ílovcach. Úzke prielomové úseky dolín vznikli na odolných pieskovcoch, dolomitoch a zlepencoch.

Územie obce Bajerov má podhorský charakter s výškovým položením od nadmorskej výšky 330 do 554 m.n.m. Kataster obce je v severnej časti Košickej kotliny. Má rovinný až mierne zvlnený pahorkatinový povrch podhorského charakteru. Z hľadiska súčasnej krajinej štruktúry a využívania je podiel ekologickej stabilných krajinných prvkov rovnomerne zastúpený. Z hľadiska zastúpenia prírodných prvkov a dôležitosti pri zachovaní ekologickej stability územia sú významné lesné pozemky zaberajúce takmer tretinu plochy vymedzeného územia. V území sa rovnomerne prelínajú plochy poľnohospodárskej krajiny so zastúpením trvalých trávnych porastov využívaných na pasenie a plochy lesnej krajiny.

V obci Bajerov sa nachádza čiastočne preskúmaná priečasť Pukavica. Je to geneticky zaujímavá rozsadlinová jaskyňa nachádzajúca sa severozápadne od zastavaného územia obce na lokalite zvanom Pukavica v zlepencoch centrálnokarpatského paleogénu Šarišskej vrchoviny.

Tabuľka 6 Zastúpenie druhov pozemkov v obci Bajerov v roku 2022

	Výmera v m ²
Celková výmera územia	6 631 992
Poľnohospodárska pôda - spolu	3 837 233
Poľnohospodárska pôda - orná pôda	1 250 275
Poľnohospodárska pôda - chmeľnica	0
Poľnohospodárska pôda - vinica	0
Poľnohospodárska pôda - záhrada	130 657
Poľnohospodárska pôda - ovocný sad	20 695
Poľnohospodárska pôda - trvalý trávny porast	2 435 606
Nepoľnohospodárska pôda - spolu	2 794 759
Nepoľnohospodárska pôda - lesný pozemok	2 278 113
Nepoľnohospodárska pôda - vodná plocha	165 809
Nepoľnohospodárska pôda - zastavaná plocha a nádvorie	243 837
Nepoľnohospodárska pôda - ostatná plocha	107 000

Zdroj:

https://datacube.statistics.sk#!/view/sk/VBD_SK_WIN/pl5001rr/v_pl5001rr_00_00_00_sk

V k. ú. Bajerov sa nenachádza žiadne chránené vtáchie územie ani územie európskeho významu.

Zdroj: <https://www.sopsr.sk/natura/>

1.3 Hydrologické pomery

V k. ú. Bajerov preteká Kvačiansky potok. V obci Bajerov sa nachádzajú tri pramene prírodných minerálnych vód. Pôvodné vývery minerálnych vód, ktoré boli prehľbené sa nachádzajú na severozápade územia vo vzdialosti približne 1,5 km od stredu obce. Sú vystužené kamenným múrikom a drevenými dyhami a zastrešené drevenou konštrukciou. Vody sa využívajú na pitie.

1.4 Klimatické podmienky a súčasná krajinná štruktúra

Územie obce Bajerov a jej najbližšie okolie možno na základe klimatických charakteristík zaradiť do mierne teplej klimatickej oblasti, ktorá je vlhká až veľmi vlhká so studenou zimou, reprezentovanej mierne teplým, vlhkým, vrchovinovým okrskom. Klimatické pomery sú výrazne ovplyvňované členitost'ou územia, výškovou zonálnosťou a orientáciou voči svetovým stranám. Z hľadiska začazenia územia prízemnými inverziami patrí širšie dotknuté územie medzi mierne inverzné polohy plošne zahŕňajúce predovšetkým Šarišskú vrchovinu. V prípade dotknutého územia je z hľadiska širších vzťahov určujúcim faktorom veterných pomerov predovšetkým severojužná až východozápadná orientácia pohoria Čierna hora a blízkosť územia Sedlickej brázdy otvorenej zo severu. Dominantné sú vetry severných

a južných smerov, pričom v porovnaní s inými oblasťami Slovenska má oblasť širšieho okolia Prešova pomerne nízky podiel bezvetria. Inverzné polohy sú najmä v nízko položených miestach v okolí vodných tokov. Na ich formovaní sa podieľajú stekavé prúdy chladného vzduchu z okolitých svahov Šarišskej vrchoviny. Najteplejším mesiacom je júl s priemernou teplotou okolo 18 °C a najchladnejším mesiacom je január s teplotou -4 °C. Priemerné ročné zrážky sa pohybujú v rozmedzí 550 až 650 mm. Najdaždivejším mesiacom je júl, najsuchším mesiacom je február.

1.5 História obce

Najstaršia správa o Bajerove je z roku 1322. Vtedy kráľ Karol Róbert dal za vojenské zásluhy oproti Omodejovcom zemanovi Békemu, synovi Petra, rozsiahly majetok Bajerova, o ktorom Béke pred kráľom tvrdil, že mu už prv patril a že ho pred rokom 1312 zobrali a držali Omodejovci. Aj keď táto výpoved mohla slúžiť len ako zámienka nadobudnutia majetku, nie pochýb, že Bajerov jestoval už pred rokom 1322. V písomnostiach zo 14. až 16. storočia sa jeho názov vyskytuje väčšinou v tvari Bayor, ktorý je nepochybne menom či prezývkou. Nositelom tohto mena bol neznámy šľachtic ako prvý zemiansky vlastník, prípadne prvý šoltýs v Bajerove, čo považujeme za pravdepodobnejšie. V každom prípade vznik tejto dediny možno predpokladať koncom 13. až začiatkom 14. storočia.

Béke sa v Bajerove usadil a jeho maďarský názov používal v prídomku. Aj jeho potomkovia a dedičia tu bývali v 14.-16. storočí. Patrili im aj susedské dediny Kvačany, Klenov, Žipov, Brežany a Ondrašovce. Bajerov bol však ich najdôležitejším majetkom. V druhej polovici 14. storočia vybudovali poddaní nové sídlisko, ktoré dostalo priliehavý názov Vyšný Bajerov. V 15. storočí tam mali kúriu miestni zemania.

V roku 1427 boli sedliacke domácnosti okrem richtára zdanené od 34 port. Bajerov bol najväčšou dedinou medzi susediacimi dedinami. Neskôr počet sedliackych domácností klesal a súčasne sa zmenšoval rozsah nimi obrábanej pôdy. V roku 1543 boli zdanené od štyroch port a v roku 1588 len od dvoch port.

V roku 1567 tu hospodárielo 6 sedliackych domácností, 2 na celých a 4 na polovičných usadlostiach. Pribúdal počet želiarskych domácností. V rokoch 1543, respektíve 1567 boli 4, respektíve 7. Opustenú pôdu zaberali zemania, zriadili majer, na ktorom pracovali želiari aj sedliaci. V roku 1600 tu bolo 14 poddanských domov.

Koncom 16. storočia bol Bajerov stredne veľkou dedinou. Sídlisko pozostávalo zo 14 poddanských domov, kúrie zemepánov, majerských budov, ale tiež kostola, fary a zaiste aj školy.

Obec je doložená z roku 1332 ako Bayor, Bavari, ako vyvinutá obec so zemianskou kúriou, V roku 1393 sa spomínajú dve osady a to Horný a Dolný Bajerov a podobne aj v roku 1427. Neskôr ako Bayar, Felsobayar (1427), Alsobayar, Felsew Bayor (1490), Bajerow (1786); maďarsky Bajor.

1.6 Symboly obce

Symbolmi obce Bajerov sú erb, vlajka a pečať.

Obrázok 5 Erb obce Bajerov

Blazón erbu

V modrom štíte zo zelenej, striebornými skalami poprekladanej pažite vyrastajúce tri zlaté klasy na listnatých steblach, bočné odklonené.

Komentár: Poľnohospodársky motív podľa historickej pečate obce z r. 1868.

Dátum prijatia: 25.08.2000

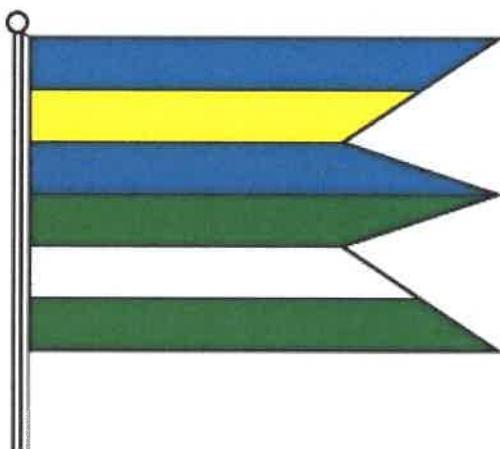
Číslo uznesenia: OZ - 4/2000

Signatúra HR SR: B-163/2000

Autori: Peter Kónya, Leon Sokolovský, Sergej Pančák

Zdroj: https://ives.minv.sk/heraldreg/wp_detail.aspx?ID=2421

Obrázok 6 Vlajka obce Bajerov

Obecná vlajka má podobu šiestich pozdĺžnych pruhov modrého, žltého, modrého, zeleného, bieleho, zeleného. Vlajka má pomer strán 2 : 3 a ukončená je troma cípmi, t. j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu. Farebnosť pruhov na vlajke je daná farbami obecného erbu. Obec je doložená z roku 1332 ako Bayor, Bavari, ako vyvinutá obec so zemianskou kúriou, neskôr ako Bayar, Felsobayar (1427), Alsobayor, Felsew Bayor (1490), Bajerow (1786); maďarsky Bajor.

Zdroj: <https://www.buyflags.eu/bajerov>

1.7 Analýza vnútorného prostredia

Ludské zdroje

Ludské zdroje sú základným predpokladom pre zabezpečenie prosperity každého územia.

Tabuľka 7 Údaje o obyvateľoch obce Bajerov SODB 2021

Údaje o obyvateľoch			
Počet obyvateľov spolu:	muži:	ženy:	
420	213	207	
Hustota obyvateľstva (ob./km ²):	Štátne občania:	Cudzinci:	
63,33	418	1	
Veková štruktúra			
0 - 14-roční:	15 - 64-roční:	65 a viac roční:	Priemerný vek (roky):
53	301	66	41,47
Vzdelanie			
základné:	stredoškolské:	vysokoškolské:	Ekonomicky aktívni:
72	253	57	239
Najpočetnejšie náboženské vyznania			
Rímskokatolická cirkev v Slovenskej republike (rímskokatolické):	bez náboženského vyznania:	Gréckokatolická cirkev na Slovensku (gréckokatolické):	
380	17	11	
Rodinný stav			
slobodný, slobodná:	ženatý, vydaný:	rozvedený, rozvedená:	vovec, vdova:
197	176	14	33

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/moja-obec/SK0417524174>

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bajerov na roky 2023-2030

Tabuľka 7 Údaje o domoch v obci Bajerov SOBD2021

Údaje o domoch			
Domy:			
133			
Rodinné domy:		Bytové domy:	
125		2	
Domy vo vlastníctve fyzickej osoby:			
116			
Domy s vodovodnou pripojkou v dome z verejnej siete:	Domy s plynovou pripojkou:	Domy s pripojkou na kanalizačnú sieť:	Obnovené domy:
117	72	0	81

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/moja-obec/SK0417524174>

Tabuľka 8 Údaje o bytoch v obci Bajerov SOBD2021

Údaje o bytoch			
Byty:			
144			
Byty v rodinných domoch:		Byty v bytových domoch:	
128		10	
Obecné byty:			
0			
Priemerná podlahová plocha bytu (m ²):	Byty s vodovodom zo spoločného zdroja:	Byty vykurované plynom:	
117,03	124	30	

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/moja-obec/SK0417524174>

Tabuľka 9 Vývoj počtu obyvateľov v obci Bajerov od roku 2018-2021

Rok	Počet obyvateľov
2021	424
2020	437
2019	439
2018	442

Zdroj: ŠÚ SR

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bajerov na roky 2023-2030

Tabuľka 10 Prirodzený prírastok a úbytok obyvateľstva v obci od roku 2018-2021

Názov ukazovateľa	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Počet živonarodených spolu:	4	5	2	1
Počet zomretých spolu:	7	3	6	2
Prirodzený prírastok/úbytok	-3	2	-4	-1

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka 11 Prírastok obyvateľstva sťahovaním v obci od roku 2018-2021

Názov ukazovateľa	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Počet pristáhovaných spolu:	5	1	13	8
Počet odsťahovaných spolu:	10	6	11	3
Migračné saldo spolu:	-5	-5	2	5

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka 12 Vývoj počtu detí a počtu tried v ZŠ v obci Bajerov v období 2018-2021

rok	Počet žiakov	Počet tried
2021	135	8
2020	124	8
2019	132	8
2018	128	7

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka 13 Vývoj počtu detí a počtu tried v MŠ v obci Bajerov v období 2018-2021

rok	Počet MŠ	Počet žiakov
2021	1	21
2020	1	21
2019	1	14
2018	1	16

Zdroj: ŠÚ SR

Táto časť obsahuje:

- kompletnú analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát (ďalej len „dátová základňa“) podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie,
- ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PHSR vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov k 31. 12. príslušného roku),
- analýzu silných a slabých stránok územia,
- identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov),

- analýzu vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území (zoznam),
- analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia (posúdenie hlavných faktorov z hľadiska príležitostí a ohrození),
- analýzu väzieb územia,
- SWOT analýzu (súhrnná tabuľka, syntéza výsledkov),
- analýzu možných rizík a hrozien, identifikáciu kritických oblastí rozvoja,
- identifikáciu východísk a možných riešení,
- odhad budúceho možného vývoja.

Analýza príčin a dôsledkov

Cieľom analýzy príčin a dôsledkov je:

- identifikovať problémy,
- nájsť ich príčiny a dôsledky, ktoré z nich vyplývajú.

V obci Bajerov sú identifikované 3 základné problémy:

1. *Zlý stav miestnych komunikácií*
2. *Budovanie a rekonštrukcia verejných budov a priestranstiev*
3. *Odpadové vody*

V nasledujúcim strome problémov je možné vidieť schému jednotlivých problémov, ich súvislostí a dôsledkov.

1. *Budovanie a rekonštrukcia verejných budov a priestranstiev:*

Problém spôsobujú príčiny - vek obce, klimatické podmienky a nedostatok finančných prostriedkov.

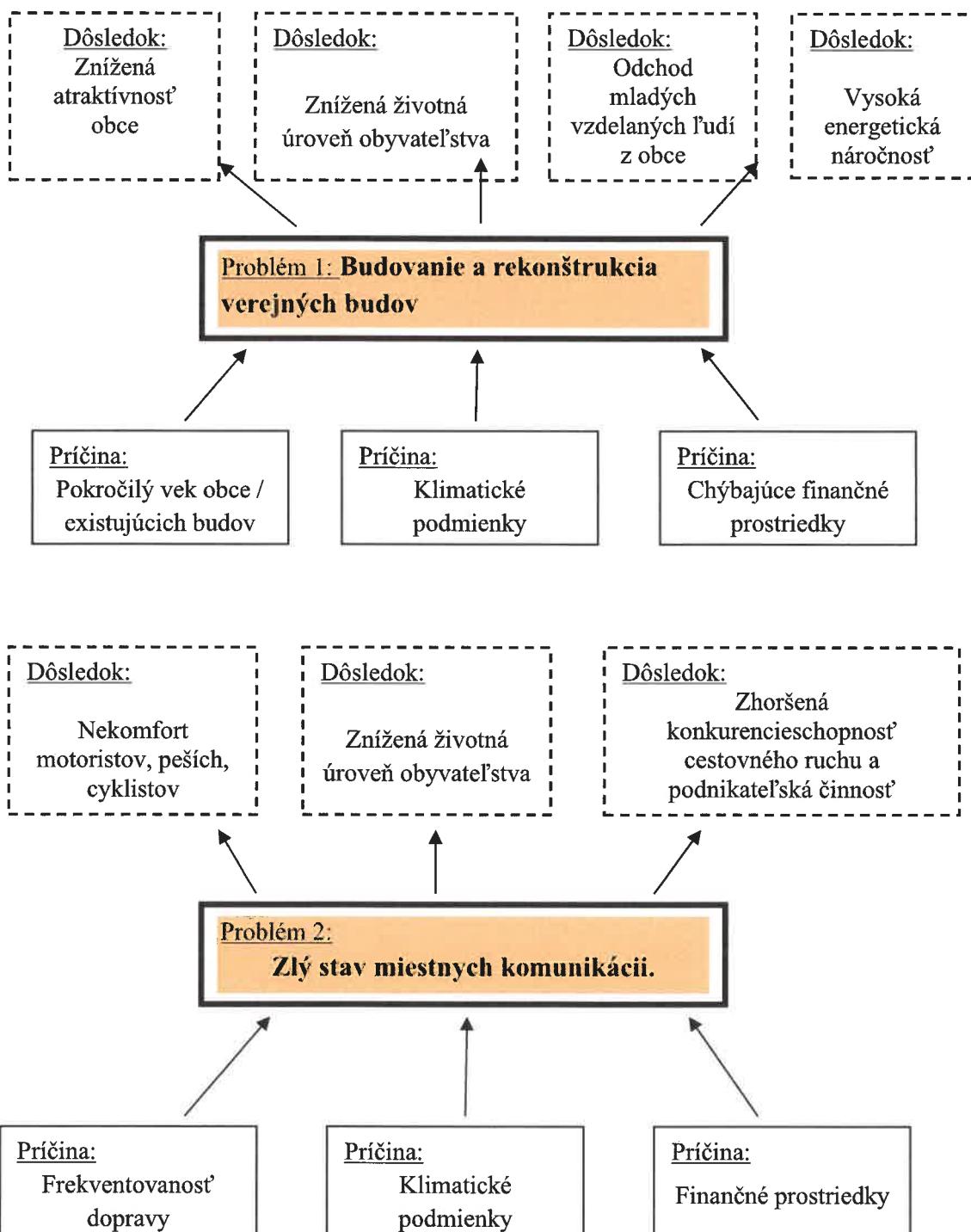
2. *Zlý stav miestnych komunikácií:*

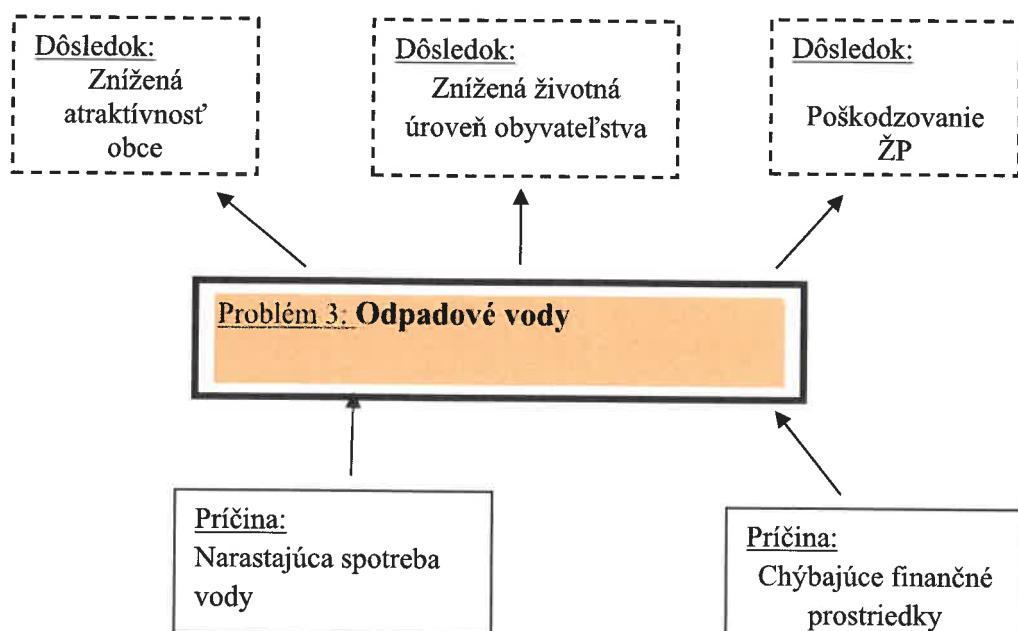
Problém je spôsobený príčinami - frekventovanosť dopravy, klimatické podmienky a chýbajúce finančné prostriedky. Vďaka týmto príčinám sa stav vozoviek v obci zhoršuje.

3. *Odpadové vody:*

Problém spôsobujú príčiny - narastajúca spotreba vody a nedostatok finančných prostriedkov..

Obrázok 7 Schéma stromu problémov

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 14 Schválené projekty v období 2014 - 2022 z fondov EÚ, ŠR a VZ obce Bajerov

Zverejnené	Názov projektu	Výška pomoci	Typ pomoci	Poskytovateľ
27.jún 2022	Kultúrne podujatie pri príležitosti 700. výročia prvej písomnej zmienky o obci Bajerov	3 000,00 €	dotácia	PSK
10.júl 2018	Súprava povodňovej záchrannej služby pre hasičské jednotky	11 215,54 €	výpožička	MV SR
30.september 2015	Viacúčelové ihrisko - Bajerov	40 000,00 €	nenávratná	Úrad vlády SR
11.apríl 2014	Rekonštrukcia a údržba budovy obecného úradu - zasadačky	5 000,00 €	nenávratná	Úrad vlády SR
3.apríl 2014	Komplexná rekonštrukcia ZŠ a MŠ s prístavbou v obci Bajerov	476 574,33 €	nenávratná	MPRV SR

Zdroj: www.crp.gov.sk

www.crz.gov.sk

1.8Analýza vonkajšieho prostredia

Dôležitým aspektom v analýze vonkajšieho prostredia je stratégia štrukturálnej politiky Európskej únie a jej implementácia do slovenských pomerov. Počas programovacieho obdobia EÚ 2000-2006 (pre Slovenskú republiku išlo o roky 2004-2006) používala Európska únia stratégiu regionálnej politiky založenú na rovnomenom prístupe samospráv k štrukturálnym fondom. Od programovacieho obdobia 2007-2013 sa stratégia regionálnej politiky zmenila, keďže sa už nezamerala na znižovanie regionálnych disparít formou podpory zaostalých regiónov, ale na základe skúseností z regionálneho rozvoja zo západoeurópskych krajín, rozhodla sa posilňovať predovšetkým vytýčené póly rastu, ktoré sú najviac konkurencie schopné a majú najväčší potenciál rozvoja. Jednotlivými krajinami vytýčené póly rastu mali byť nositeľmi rozvoja v jednotlivých regiónoch a postupom času by sa rozvoj z týchto pôlov rastu mal šíriť do ich bezprostredného okolia. Na územie Slovenskej republiky tak boli od programovacieho obdobia 2007-2013 na základe Koncepcie územného rozvoja Slovenska stanovené inovačné a kohézne póly rastu. Dôležitým impulzom pre oblasť Prešovského samosprávneho kraja, okresu Prešov by určite bola podpora zo strany vlády formou investičných stimulov pre priame zahraničné investície, ktoré sa realizujú čo najbližšie k uvedenej oblasti. Vzhľadom na predošlé skúsenosti však konštatujeme, že od roku 2002, kedy sa začalo s poskytovaním investičnej pomoci, jednotlivé slovenské vlády touto formou podporovali smerovanie priamych zahraničných investícií do najrozvinutejších regiónov Slovenska. Uvedená politika územnej podpory vo forme investičnej pomoci a množstvo ďalších faktorov (napr. faktor sídelnej hierarchie, faktor makro polohovej atraktivity, faktor veľkej dopravnej infraštruktúry, faktor historickej marginality, depresnosti príľahlých prihraničných regiónov a pod.) prispievajú k nerovnovážnemu regionálnemu vývoju v rámci Slovenska, keď sa medzi jednotlivými jeho regiónmi vytvorili pomerne výrazné regionálne disparity.

Jednou z možností získavania finančných prostriedkov na realizáciu investičných akcií sú Európske štrukturálne fondy a investičné fondy. Napriek tomu, že tieto európske štrukturálne fondy a investičné fondy sú z aspektu regionálneho rozvoja definované ako „doplňkové“ zdroje financovania, v súčasnom modeli regionálnej politiky a nastavenia financovania samospráv sú práve tieto prostriedky z európskych a štrukturálnych fondom hlavným zdrojom financií, bez ktorého samosprávy nemôžu realizovať svoje investičné projekty.

Slovensko môže čerpať Európske štrukturálne a investičné fondy (v skratke "EŠIF") prostredníctvom operačných programov do konca roka 2023 a v prípade PRV do konca roka 2025 z týchto OP:

- OP Integrovaný regionálny operačný program (OP IROP)
- OP Ľudské zdroje (OP LZ)
- OP Kvalita životného prostredia (OP KŽP)
- OP Integrovaná infraštruktúra (OP II)
- OP Výskum a inovácie(OP VaI)
- OP Efektívna verejná správa (OP EVS)
- Technická pomoc
- Program rozvoja vidieka 2014 – 2022

V programovom období 2021-2027 bude čerpanie prostredníctvom Programu Slovensko. Najväčšia časť investícii bude smerovať na zelené a klimatické ciele, vrátane zvýšenia energetickej bezpečnosti Slovenska. Dôležitá časť zdrojov bude ďalej smerovať na vedu, výskum, podporu inovácií, keďže len inovácie zabezpečia kvalitnejšie pracovné miesta a lepšie platy pre ľudí na Slovensku. Druhý najvyšší objem investícii pôjde do sociálnej oblasti a na vzdelávanie, ktoré je klúčom k úspechu Slovenska.

Zdroj: www.mirri.gov.sk

STEEP analýza

Pri stretávaní sa s rôznymi problémami a výzvami je dôležité vedieť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré obec nedokáže ovplyvniť. Cieľom STEEP analýzy je napomáhať tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

Faktory, ktoré sa posudzujú v jednotlivých oblastiach môžu byť nasledujúce:

STEEP analýza (analýza externého prostredia)

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Zmeny populácie-starnutie obyvateľstva , emigrácia	Úroveň technológie poskytovateľa	Nové trhy a nové príležitosti (napr. cestovný ruch)	Dopad ŽP-vplyv rôznych subjektov na ŽP	Politika vlády v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti	Zmena postojov k lokálnemu rozvoju

mladých ľudí do miest					
Zmeny postojov a správania-aktívny tretí sektor	Dostupná technológia a využívaná technológia	Klesajúce trhy v niektorých poskytovaných službách	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Štandardy na politickej scéne domáce a štrukturálna politika Európskej únie	Organizačná kultúra, zmena životného štýlu
Zmeny správania obyvateľov	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Dostupnosť finančných zdrojov	Politika ŽP	Legislatívne zmeny	Tímová spolupráca
Móda	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Daňová politika	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmena vlády ako výsledok volieb	Osobné hodnoty

Zdroj: vlastné spracovanie

1.9 Zhodnotenie súčasného stavu územia

Zhadnotenie súčasného stavu územia je spracované formou SWOT analýzy. Cieľom analýzy SWOT je zhodnotenie doterajšieho stavu obce prostredníctvom zhrnutých informácií v analytickej časti. Jedná sa o sumárne zhrnutie silných a slabých stránok obce ako aj možných príležitostí a hrozieb.

Silné stránky obce predstavujú potenciálne faktory ďalšieho rozvoja obce vo všetkých základných oblastiach. Vytvárajú východiskovú základňu pre stanovenie reálnych rozvojových cieľov.

Slabé stránky obce predstavujú limitujúce faktory rozvojových zámerov a oblastí, na ktoré treba sústrediť pozornosť orgánov samosprávy.

Príležitosti (šance) sú faktormi, ktoré umožňujú pri ich využití naplnenie rozvojových zámerov obce, ich reálnosť a urýchlenie. Poznanie reálnych príležitostí je východiskom stanovenia splnitelných rozvojových cieľov.

Ohrozenia (riziká) predstavujú skutočnosti, ktoré môžu negatívne ovplyvniť resp. spomalit' realizáciu strategických cieľov rozvoja obce. Dôsledná analýza možností vzniku rizík na celospoločenskej i komunálnej úrovni predstavuje predovšetkým analýzu možností pri zabezpečovaní finančných zdrojov.

Tabuľka 15 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<p>výhodná geografická poloha obce v rámci regiónu Prešov a Prešovského kraja</p> <p>plynofikácia</p> <p>vodovod</p> <p>verejné osvetlenie a miestny rozhlas</p> <p>veľmi dobré prírodné podmienky, kultúrne pamiatky , pre rozvoj cestovného ruchu vidieckej turistiky a agroturistiky</p> <p>kvalitný poľnohospodársky a lesný pôdny fond v prevažnej časti obce pre pestovanie klasických plodín a drevín, rozvoj poľnohospodárskej a lesníckej výroby</p> <p>bohaté zdroje drevnej hmoty</p> <p>voľné plochy pre rozvoj priemyslu, výstavba IBV, zón oddychu</p> <p>kladný prístup predstaviteľov samosprávy a tretieho sektora k rozvojovým aktivitám v obci</p>	<p>poškodené miestne komunikácie</p> <p>potreba vybudovania novej miestnej komunikácie pre IBV</p> <p>čiastočná absencia chodníkov v niektorých častiach obce</p> <p>vysoká energetická náročnosť ZŠ a MŠ</p> <p>absencia Domu smútka</p> <p>verejné priestranstvá</p> <p>zaostávajúca technická infraštruktúra najmä vybudovanie kanalizačnej siete, napojenie obyvateľov na kanalizačnú sieť</p> <p>odchod kvalifikovaných pracovných súl do vyspelejších regiónov a do zahraničia ako dôsledok chýbajúcej pracovnej príležitosti a nízkej ceny práce</p>
Príležitosti	Ohrozenia
<p>vybudovanie miestnych komunikácií</p> <p>rekonštrukcia miestnych komunikácií</p> <p>vybudovanie chodníkov</p> <p>vybudovanie turistického chodníka</p> <p>rekonštrukcia budovy ZŠ a MŠ</p> <p>výstavba telocvične</p> <p>oplotenie cintorína</p> <p>vybudovanie kanalizácie s napojením na ČOV v Rokycanoch</p> <p>spolupodieľanie sa na vytváraní nových pracovných príležitostí</p> <p>cezhraničná spolupráca s PL</p> <p>potreba využitia verejných zdrojov (EÚ, SR) a úverových prostriedkov</p>	<p>poškodzovanie miestnych komunikácií</p> <p>ohrozovanie bezpečnosti a zdravia obyvateľov</p> <p>znehodnotenie obecného majetku</p> <p>zvyšovanie prevádzkových nákladov</p> <p>nepriaznivý ekonomický a sociálny vývoj v spoločnosti, existenčné podmienky pre zabezpečenie rodiny</p> <p>nedostatok finančných prostriedkov určených na rozvoj a renováciu obce</p>

Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja

Určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja vychádza zo SWOT analýzy, spresňuje smerovanie podpory na odstránenie alebo zmiernenie disparít s využitím faktorov rozvoja.

Faktory rozvoja	Disparity
<ul style="list-style-type: none">⇒ Geografická poloha obce je výhodná aj na cezhraničnú spoluprácu a pre vzájomný sociálno-ekonomický rozvoj⇒ Príjemné neznečistené vidiecke prostredie, ticho⇒ Skúsenosti obce s rozvojovými aktivitami a projektmi⇒ Spoločenské, kultúrne a športové podujatia v obci počas celého roku, aktívna činnosť dobrovoľného hasičského zboru	<ul style="list-style-type: none">⇒ Nedostatočná technická infraštruktúra – predovšetkým chýbajúca kanalizácia v obci⇒ Odchod mladých vzdelaných ľudí z obce⇒ Nedostatočné rozvinuté malé a stredné podnikanie⇒ Majetkovo nevysporiadané pozemky⇒ Slabá ekonomická výkonnosť v porovnaní s inými regiónmi a nedostatočný rozsah a kvalita poskytovaných služieb

2. Strategická časť

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifík a určí hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia. Nadväzuje na výsledky komplexných analýz uvedených v rámci sociálnych a ekonomickej východísk a na SWOT analýzu, pričom sa snaží odstrániť alebo zmieriť identifikované disparity pomocou určených faktorov rozvoja. Nakol'ko proces strategického plánovania tvorí vertikálne aj horizontálne prepojený systém, aj v prípade definovania stratégie platí priama previazanosť medzi jednotlivými programovými dokumentmi.

Táto časť obsahuje:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Pre stanovenie rozvojovej stratégie obce je nevyhnutné rešpektovať varianty rozvoja územných celkov vyššej úrovne. Súčasťou strategickej časti je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti, ako aj v ďalších čiastkových oblastiach.

Hlavným zmyslom tvorby predloženej stratégie je vytvoriť východiskové podmienky (ciele organizačné, informačné, dokumentačné a ekonomické) k zvýšeniu záujmu obyvateľov a samosprávy k tomu, aby sa vlastnými silami snažili o zvýšenie kvality života na základe harmonického rozvoja zdravého životného prostredia, udržovania prírodných a kultúrnych hodnôt územia a rozvoja hospodárstva.

Vízia: „Obec Bajerov bude príjemným a pokojným miestom pre bývanie s vidieckym rázom, kvalitnou infraštruktúrou, základnou občianskou vybavenosťou a spoločenským životom“.

Strategický cieľ: „Zvýšenie schopnosti obce rozvíjať sa komplexne, so zámerom zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja obce a so zreteľom na ochranu a tvorbu životného prostredia.“

A) Prioritná oblasť: Socio-ekonomická

Ciel 1 Zlepšenie základných služieb v obci.

Úlohou je vybudovať základnú infraštruktúru s uplatnením environmentálne vhodných technológií a zabezpečiť kvalitatívnu a kvantitatívnu úroveň vybavenia zariadení infraštruktúry v obci, ktorá skvalitní život obyvateľom obce a ostatným návštevníkom obce. Infraštruktúra predstavuje kľúčový faktor zabezpečujúci rozvoj obce. Odstránením havarijných situácií a zlepšením technicko - energetických vlastností na objektoch verejných budov sa znížia prevádzkové náklady, zníži sa environmentálna záťaž a zvýši sa estetická funkcia. Dobudovanie a modernizácia infraštruktúry prispieva k zlepšeniu kvality života miestnych obyvateľov, ich bezpečnosti a zvýšeniu dostupnosti, atraktívnosti obce a zabezpečenia zmysluplného trávenia voľného času.

Opatrenie 1.1 Optimálna siet nových a zrekonštruovaných verejných budov a dobudovanie infraštruktúry

Opatrenie 1.2 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá

B) Prioritná oblasť: Environmentálna

Ciel 2: Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie dobudovaním environmentálnej infraštruktúry.

S narastajúcou spotrebou vody a s tým spojeným vypúšťaním odpadových vôd je dôležité eliminovať vplyv negatívnych zložiek na životné prostredie. Úlohou tohto cieľa je dobudovanie/modernizácia environmentálnej infraštruktúry a s uplatnením environmentálne vhodných technológií.

Opatrenie 2.1 Racionálne využívanie vôd a odpadových vôd

3. Programová časť²

Programová časť PHSR nadväzuje na strategickú časť. Obsahom sú opatrenia a projekty na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, vrátane ich priradenia k jednotlivým cielom a prioritám.

Táto časť obsahuje:

- konkrétna opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cielom a prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cielových hodnôt.

Konkrétna aktivity a opatrenia, ktoré samospráva plánuje realizovať v strednodobom horizonte sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Opatrenia a aktivity (Opatrenia – súhrn aktivít, aktivity – napomáhanie realizácie priorit)

Opatrenie	Aktivita/Projekt	Prioritná oblast ³ /oblast ⁴
1.1 Optimálna siet nových a zrekonštruovaných verejných budov a dobudovanie infraštruktúry	1.1.1 Rekonštrukcia budovy ZŠ a MŠ	Socio-ekonomická/ environmentálna
	1.1.2 Výstavba telocvične	Socio-ekonomická
1.2 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá	1.2.1 Vybudovanie/ rekonštrukcia miestnych komunikácií	Socio-ekonomická/ environmentálna
	1.2.2 Vybudovanie/ rekonštrukcia chodníkov	Socio-ekonomická/ environmentálna
	1.2.3 Revitalizácia verejných priestranstiev a cintorína	Socio-ekonomická
2.1 Racionálne využívanie vôd a odpadových vôd	2.1.1 Vybudovanie kanalizácie	Environmentálna

Opis rozvojovej stratégie

(Merateľné ukazovatele, finančný plán programu, časový horizont uskutočnenia, zdroje financovania)

Monitorovanie PHSR obce Bajerov sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam. Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov.

Jednou z klúčových otázok pre realizáciu navrhnutého rozvoja obce je schopnosť obce zabezpečiť financovanie aktivít zameraných na dosiahnutie zámeru.

Na finančné zabezpečenie realizácie programu je možné použiť:

- vlastné zdroje z miestnych daní, podielových daní alebo poplatkov
- zdroje štátneho rozpočtu, štátnych fondov a Prešovského samosprávneho kraja
- prostriedky z fondov Európskej únie
- bankové úvery
- príspevky od fyzických osôb
- dary a pod.

Jednotlivé priority je potrebné realizovať podľa množstva disponibilných zdrojov a v závislosti od náročnosti dosiahnutého efektu a finančnej nákladovosti jednotlivých realizovaných opatrení.

Výška finančných prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít je stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov na ich realizáciu. Taktiež je definované, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať (obecný rozpočet, štátny rozpočet, prostriedky Európskej únie atď.), kto by mal byť žiadateľ a následne sa určili aj predpokladané časové horizonty uskutočnenia.

Tabuľka 16 Tabuľka ukazovateľov výsledkov, dopadov

Cieľ 1 Zlepšenie základných služieb v obci		Merateľné indikátory
Opatrenie 1.1.1	Rekonštrukcia budovy ZŠ a MŠ	Počet podporených verejných prvkov/služieb
Opatrenie 1.1.2	Výstavba telocvične	Počet podporených verejných prvkov/služieb
Opatrenie 1.2.1	Výstavba /rekonštrukcia miestnych komunikácií	km novovybudovaných/zrekonštruovaných komunikácií
Opatrenie 1.2.2	Výstavba /rekonštrukcia chodníkov	km novovybudovaných a zrekonštruovaných chodníkov
Opatrenie 1.2.3	Revitalizácia verejných priestranstiev a cintorína	Počet podporených verejných prvkov/služieb
Cieľ 2: Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie do budovaním environmentálnej infraštruktúry		Merateľné indikátory
Opatrenie 2.1.1	Vybudovanie kanalizácie	m ³ odvedenej a vyčistenej splaškovej vody počet pripojených domácností km vybudovanej kanalizácie

4. Realizačná a finančná časť

Realizačná časť sa zameriava na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce. Systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Táto časť obsahuje:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán na - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Akčný plán je realizovateľný v časovom období 2023 – 2030 a všetky plánované investície sú rovnocenné. Plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít. Plán obsahuje predpokladané termíny plnenia úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladané zdroje financovania. Výška nevyhnutných finančných prostriedkov je uvedená pri jednotlivých projektoch a opatreniach. Sumy uvedené v PHSR sú určené odhadom, nakoľko bez spracovania príslušnej projektovej dokumentácie nie je možné určiť presnú sumu kalkulovanú na jednotlivé projekty. Niektoré projekty/aktivity sa budú realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy. Iné budú vyžadovať náročnejšie zdroje z hľadiska finančného a personálneho zabezpečenia.

Zdroje, ktoré sa samospráva pokúsi získať na realizáciu opatrení a aktivít uvedených v PHSR sú najmä:

1. bankové úvery
2. rozpočet samosprávneho kraja
3. rozpočet obce (vlastné zdroje)
4. štátne dotácie z účelových fondov (Štátny fond rozvoja bývania, Environmentálny fond...)
5. financovanie z národných projektov (úrady práce, sociálnych vecí a rodiny- AOTP...)
6. európske štrukturálne a investičné fondy
7. účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR
8. neinvestičné fondy, nadácie

9. sponzorské dary podnikateľov, súkromných osôb, neziskového sektora

Dôležitým doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja môžu byť prostriedky nenávratného finančného príspevku zo štrukturálnych fondov Európskej únie Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Európskeho sociálneho fondu.

Možnosť získať verejné finančné zdroje z rozpočtu Európskej únie a národného rozpočtu Slovenskej republiky je často previazaná na schopnosť obce spolufinancovať rozvojové projekty z vlastných zdrojov, prípadne zo zdrojov súkromných investorov. Prehľadné usporiadanie rozvojových zámerov umožní obci orientovať sa v škále dostupných podporných zdrojov, ako aj podmienok sprevádzajúcich získanie týchto zdrojov. Financovanie jednotlivých projektov sa bude realizovať z viacerých zdrojov, pričom závisiet bude od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa bude opierať nie len o zdroje obce, národné zdroje, zdroje z európskych štrukturálnych a investičných fondov, zdroje VÚC, súkromné, ale aj ďalšie zdroje. Finálna podoba a konkrétna výška investícií bude známa po vypracovaní projektovej dokumentácie a bude vychádzať okrem iného aj z procesov verejného obstarávania.

Tabuľka 17 Akčný plán

Cieľ 1 Zlepšenie základných služieb v obci		Časový horizont realizácie	Predpokladaný rozpočet €	Zdroje financovania
Opatrenie 1.1.1	Rekonštrukcia budovy ZŠ a MŠ	2023-2030	100 000	rozpočet obce, EŠIF
Opatrenie 1.1.2	Výstavba telocvične	2023-2030	100 000	rozpočet obce, EŠIF
Opatrenie 1.2.1	Výstavba/ rekonštrukcia miestnych komunikácií	2023-2030	80 000	rozpočet obce, EŠIF
Opatrenie 1.2.2	Výstavba/ rekonštrukcia chodníkov	2023-2030	50 000	rozpočet obce, EŠIF
Opatrenie 1.2.3	Revitalizácia verejných priestranstiev a cintorína	2023-2030	50 000	rozpočet obce, EŠIF
Cieľ 2 Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie dobudovaním environmentálnej infraštruktúry		Časový horizont realizácie	Predpokladaný rozpočet €	Zdroje financovania
Opatrenie 2.1.1	Vybudovanie kanalizácie	2023-2030	10 000 000	VVS, a.s., rozpočet obce, EŠIF

Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PHSR:

Vypracovaním a schválením PHSR plní obec základný princíp regionálnej politiky. Týmto princípom je princíp programovania. Implementácia konkrétnych projektov a aktivít si bude vyžadovať konkrétné osoby, ktoré budú predmetné projekty/aktivity uskutočňovať a preberať za ich realizáciu zodpovednosť. Vzhľadom na nedostatok interných obecných pracovníkov je predpoklad využitia externých odborníkov na zastrešenie konkrétnych projektov a aktivít.

Riadiacim orgánom PHSR na úrovni obce je obecné zastupiteľstvo. Výkonným orgánom PHSR na úrovni obce je starosta obce. Starosta zodpovedá za celý systém riadenia PHSR, ako aj za systém čerpania získaných dotácií, použitia úverových zdrojov a v prípade získania pomoci štrukturálnych fondov aj za čerpanie tejto pomoci. Administratívne zabezpečenie PHSR je nevyhnutným predpokladom jeho plnenia. Realizácia PHSR si vyžaduje systematicosť vo všetkých postupoch od prípravy až po realizáciu. Zastupiteľstvo každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Systém monitorovania a hodnotenia:

Hlavným cieľom systému monitorovania a hodnotenia je získavanie informácií a reálnom plnení PHSR a o jeho prípadnom negatívnom vývoji. Ak bude systém monitorovania a hodnotenia dobre nastavený, týmto dôsledkom môže dôjsť k prípadnej zmene spôsobu realizácie PHSR a podľa potreby aj definovanie a prijatie nových opatrení. Monitorovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa bude vykonávať priebežne počas celého trvania PHSR až do ukončenia jeho platnosti. Výstupom monitorovania PHSR je monitorovacia správa za príslušný rok v rámci implementácie projektov z európskych štrukturálnych fondov.

Tabuľka 18 Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHSR		
Typ hodnotenia	Vykonat' prvýkrát	Dôvod vykonania/periodicita
Strategické hodnotenie	Najskôr v roku 2024	Podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	V prípade potreby	Kontrola súladu PHSR s reálnou situáciou
Tématické hodnotenie časti PHSR	2024	Téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	V prípade potreby	Pri značnom odklone od stanovených cieľov, pri návrhu na opravu a doplnenie PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	2023-2030	Na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, auditu, pripomienok poslancov

5. Záver

Tabuľka 19 Schválenie PHSR

Schválenie PHSR	
Dokument	<ul style="list-style-type: none">– <u>Názov:</u> Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bajerov na roky 2023-2030– <u>Štruktúra dokumentu:</u> dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a regionálneho rozvoja
Spracovanie	<ul style="list-style-type: none">– <u>Forma spracovania:</u> Spracovanie PHSR vykonalala obec svojpomocne a na základe externého odborného poradenstva.
Schválenie	<ul style="list-style-type: none">– <u>Návrh na uznesenie zastupiteľstva:</u> „Obecné zastupiteľstvo schvaľuje hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bajerov na roky 2023-2030“

Zdroj: vlastné spracovanie

Prílohy PHSR

- Príloha č. 1 - Zoznam skratiek použitých v PHSR
- Príloha č. 2 - Zoznam tabuľiek, grafov, obrázkov a formulárov

Príloha č. 1 - Zoznam skratiek použitých v PHSR

ha	hektár
MŠ	Materská Škola
EŠIF	Európske Štrukturálne a Investičné Fondy
EÚ	Európska Únia
OP	Operačný Program
PHSR	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
SODB	Sčítanie Obyvateľov, Domov a Bytov
ŠÚ SR	Štatistický Úrad Slovenskej Republiky
VÚC	Vyšší Územný Celok
VZ	Vlastné zdroje
ZŠ	Základná Škola
ŽP	Životné Prostredie

Príloha č. 2 - Zoznam tabuľiek a obrázkov

Tabuľka 1 Dôležitosť vypracovania PRO	5
Tabuľka 2 Zámer spracovania PHSR.....	5
Tabuľka 3 Harmonogram spracovania PHSR	6
Tabuľka 4 Základné charakteristiky obce Bajerov.....	8
Tabuľka 5 Základné polohopisné údaje obce Bajerov	8
Tabuľka 6 Zastúpenie druhov pozemkov v obci Bajerov v roku 2022	11
Tabuľka 7 Údaje o domoch v obci Bajerov SOBD2021	16
Tabuľka 8 Údaje o bytoch v obci Bajerov SOBD2021	16
Tabuľka 9 Vývoj počtu obyvateľov v obci Bajerov od roku 2018-2021	16
Tabuľka 10 Prirodzený prírastok a úbytok obyvateľstva v obci od roku 2018-2021	17
Tabuľka 11 Prírastok obyvateľstva stáhovaním v obci od roku 2018-2021	17
Tabuľka 12 Vývoj počtu detí a počtu tried v ZŠ v obci Bajerov v období 2018-2021	17
Tabuľka 13 Vývoj počtu detí a počtu tried v MŠ v obci Bajerov v období 2018-2021	17
Tabuľka 14 Schválené projekty v období 2014 - 2022 z fondov EÚ, ŠR a VZ obce Bajerov.....	20
Tabuľka 15 SWOT analýza.....	24
Tabuľka 16 Tabuľka ukazovateľov výsledkov, dopadov	30
Tabuľka 17 Akčný plán.....	32
Tabuľka 18 Plán hodnotenia a monitorovania	34
Tabuľka 19 Schválenie PHSR	35

Obrázok 1 Rímskokatolícky kostol v obci Bajerov.....	7
Obrázok 2 Poloha obce Bajerov na mape Slovenska	8
Obrázok 3 Letecký pohľad na obec Bajerov	9
Obrázok 4 Budova obecného úradu v obci Bajerov	9
Obrázok 5 Erb obce Bajerov	13
Obrázok 6 Vlajka obce Bajerov	14